

IROSANKINARE SANTIAGO

Ovethataantsi

1 ¹Naakatake Santiago osankinatzirori iroka, iromperatane jovana Pava eejatzi Avinkatharite Jesucristo. Novethatari ikaratzi jashiyetaari Pava oivaraayetainchari pashineki nampitsi.*

Pavaki opoña iyotanaetaantsi

²Iyekiiite, kimoshire pinkantya aririka piñaayetero avishimoyetemine.

³Ontzimatyete piyoyete iñaantaitatyaami kyaaryoorika pikempisantzi. Irootakera piñaantyaarori pinkyaaryooshireyetanai.

⁴Piyaatakaairo pamaveyetanaairo iroka, aritake piñaayetakero pantakishireyete irojatzi pothotyaaantakyaarori.

⁵Terika piyotero pamavevainete, pinkovakoteri Pava, iriitake iyotakaimirone tsika pinkantya. Tema te inkisathaneteri ikaratzi kampitayetziriri. Aña ari iriyotakaaperoyetakeri, te iriyote irirori inthañaavainetya. ⁶Aririka pinkampiteri Pava, eero pikantashirevaitashita: “¿Ari inkemaajatakana Pava okaratzi nokampitziriri?” Tema ikaratzi kisoshirevaitatsiri ikempitaro okantaranki inkaare kaari mairyaatatsine aririka ontasonkaatero tampyaa. ⁷Paamaventya pikempitakotarikari kisoshireri, tema te iriñaayetero irirori ikampivetariri Avinkatharite. ⁸Tema tzimatsi ipampithashirevetari iranterimi impoña osaitekira tzimatsi

pashine inkoveri iranteri, te aparoni onkantya ipampithashiretari.

⁹Ontzimatyete inkimoshireyetai ashinonkainkariite kempisantanaatsiri, tema ari impinkatharitakaayetairi apaata Pava.

¹⁰Ari inkempityaari eejatzi ashaarantzin-kariite, ontzimatyete inkimoshireyete onthonkaiya okaratzi tzimimovetariri. Tema inkempitakotaiyaaro inchatyaki oparyaateyatzi. ¹¹Aririka iroorye shintsiiini ooryaatsiri okamateyatzi inchatyaki, eero iñeetairo ovaneenkateyane. Ari inkempitaiyaari eejatzi ashaarantzinkariite eero iñaakoyeetairi jovaneenkatanaro irovaakaro.

Tharomentashire ankantya iñaantashireyetairika

¹²Aririka añaavetyaaro onkarate avishimoyetaineri, eekerorika aatakaanakityeero ankyaaaryooshiretanake, ankimoshirete, tema tzimatsi irantzimotairi Pava amavetakerora, ikantakeranki: “Maaroni etakotaanari naaka, ari inkantaitatyeni nañaakaayetairi apaata inkempitakaantairo namathaitaateyerimi.” ¹³Aririka ompokimotai ankovashiretero kaariperori, kaarira Pava kantakaiyaarone. Tema Pava, te inevetaro irirori. ¿Kantatsima ishinetairo aaka? Tema eero. ¹⁴Aña aakatake nevetapiintarori kaariperori, irootake apampithashiretapiintakotantarori. ¹⁵Tema opokimotaira akovashiretzi

* 1.1: Ikantaitziri jaka, “jashiyetaari Pava,” iriiyetake kempiyetariri 12 pashineyetsatsiri icharineyetairi Israel-ni.

antero, aakovenanakaro ampampithashi-retakotero, irojatzi añaaantakyaarori amatero kaariperori. Irootakera ankemaantsivetantaiyaarimi apaata ankamai.

¹⁶Iyeikiite netakotane, paamaiya otzimikari pikenakaashitane. ¹⁷Tema okaratzi jantzimoyetairi Pava kameetha okanta, irootake irantapiintatyeeri. Tema te impashinetanete irirori, te inkempityaari irovetsikane shipakiryaayetatsiri, añiiri irishitovamanai impoña añeeri inkyaanai sheeteeni. ¹⁸Tema ikovake irirori iriyotakaa-yetairo kyaaryooperotatsiri iñaane, irootake etayetantyaarori aaka ankempisanteri, ari inkempityetaiyaari pashine irovetsikane inkarate kempisantairine apaata.

Tsika inkantanaiya kempisantanaairine Pava

¹⁹Irootake nokantantari iyeikiite: Ovayempita pinkantayetya, eero pothataanta aririka inkinkithavaitaite, eero ayimavaitashitami pimashirenka.

²⁰Aririka ayimavaitai amashirenka, eerora amatziniri ikovakaayetairi Pava.

²¹Okovaperotatya ookayetairo okaratzi ovaariperoshiretakairi, tsinampashire ankantya ankempisantanaairo ñaantsi, irootake matairone ovavisaakoshireyetai.

²²Iro kantacha ontzimatyeyamayetairo okaratzi akemayetakeri, terika amatziro ankempisantero, apaniro aaka amatavaitaka. ²³Itzimirika kemavetarori iro kantamaitacha te irimatero inkempisantero okaratzi ikemavetakari, ikempitakari amenavorotachari amenaarontsiki.

²⁴Intaani jiñaavorotapainta, iro osamanii-tyaake ipeyakotanaaro tsika okanta iñaavetakaro iporo. ²⁵Tzimatsi pashine amenavorotachari, kaari peyakotyaarone iporo tsika okanta iñaakero. Ari ankempitanaiyaari aaka, pampithashire ovanairo ñaantsi, eero apeyakotaro. Tema irootake matzirori otsiparyaakoventantzi.

Kimoshire ankantaventaiaaaro onkarate antayetairi.

²⁶Tzimatsi ñaavetarori jimatakero ikempisantana. Iro kantamaitacha te iravaantetya, jamenaashivaitakara ikempisantzi, apaniro jamatavivaita.

²⁷Jiroka irooperori ookimotariri Ashitairi Pava aririka ankempisantana: Etakoyetaiyaari miritziite, ari ankempitaayetairori kamaimetzinkaroite. Ontzimatyeyankiteshi-reyetai, eero akempitakotari ikantayetara saikashivaitachari jaka kipatsiki.

Iñaaventaitziro manintaantsi

2 ¹Iyeikiite tema pikempisantairi Avinkatharite Jesucristo iñaapinkathaperoitziri, eero pamaakitavaka.

²Thame ashiyakaantavakero: Aririka piñe papatotapiinta ovaneenkatachari ikithaata, mareryaa ikanta jovayetziro irakoki, impoña piñe inkyaapaake pashine ovapatankaporoki ikantaka. ³Iri paakameethatake ovaneenkatainchari posatekakeri niyaniki papatotaiyani, iriima ovapatankaporokitachari, pinkantakeri: “Ari pinkatziyavake eeroka tekatsi pisaike, pikovirika pisaike osaaviki.”

⁴Aririka pikantakari pimatakerora pamaakitantzi, tema aparoni paakameethatake, pimanintashiretakeri pashine.

⁵Pinkeme nonkante iyeikiite. Ikoyaayetairi Pava ashinonkainkariite, ikempisanta-kaaperoyetairi. Tema ikantzitaitaka Pava, ikantake: “Ari nompinkathariventairi maaroni etakotyaanane naaka.” ⁶Iro kantamaitacha eerokaite, pimanintashirevaitakeri ashinonkainkari. Pipeyakotakari ikisaneentapiintzimi ashaarantayetachari ikovi irovasankitaakaantavaitemi. ⁷Iri kyaaryootapiintatsi ithainkashiretziro ivairo pikempisantana.

⁸Pimatakerora kameethari omaperorika pinkempisantanaairo irooperori Ikantakaantaitziri, tema josankinaitake pairani, kantatsiri:

Petakotyaari pisheninka, pinkempita-
kaanteri petakota pivathaki eeroka.
⁹Irooma, eenirorika pamaakitavaka,
tzimakera pikenakaashitane, ari irovasan-
kitaaventaitakemiro irooperori
ikantakaantaitakeri pairani. ¹⁰Intzimerika
kantatsine: “Nokempisantziro naaka
maaroni ikantakaantaitziri.” Iro
kantamaitacha tzimatsirika kovityaapain-
chane aparoni kaari inkempisantake,
tzimakera ikenakaashitane. ¹¹Tema
ikantaitzi pairani:

Eero pimayempitzi.

Eero povantzi.

Te imayempiveeta, iro kantamaitacha
eenirorika jovantaitzi, tzimatsi ikenakaa-
shiitakari. ¹²Aña iro kameethatatsi
antayetairo irooperori ikantakaantaitziri,
antayetairo añaavaiyetzi eejatzi
okaratzi antayetzi. Ari onkanta eero
jovasankitaitanta apaata itsiparyaakoven-
tayeetaira ¹³Tema eerorika etakoyetanta,
ari irovasankitaaperoyetai. Irootake
kovaperotacha etakoyetanta eero
jovasankitaayeetantai.

**Eerorika antziro kameethayetatsiri,
amenaashivaita aventaaветanaari Pava**

¹⁴Iyekiiite, terika amatanairo kameetha-
yetatsiri, amenaashivaitara akantzi:
“Naventaari Pava.” Tera iro ovavisaako-
shiretantatsine aventaaветari. ¹⁵Piyotzi-
rika eeroka okovityiimovaitakari aparoni
iyeki iithaare, tashaaneenta ikantaka,
¹⁶ompoña pinkanteri: “Pimatero pavishe
iyekí, kithaatziita pinkantanakya,
kameetha povatziitapaiya eejatzi.” Terika
pimpavakeri kovityiimotariri, ¿Petakota-
karima? Aña te. ¹⁷Ari okempitari eejatzi
aventaavetaari Pava. Terika antayetero
kameethari, amenaashivaitaka.

¹⁸Arira okempita intzimerika kantatsine:
“Naventaari Pava.” Pashine, ikantzi:
“Nantziro kameethayetatsiri.” Eerorika
pantanairo eeroka kameethari, ¿kantatsima

poñaakantero paventaanaari? Naakarika, ari
noñaakakemiro naventaanaari, nantanairo
kameethayetatsiri. ¹⁹Pikantavetapiinta
eeroka: “Niyotziri naaka Pava apaniro
ikanta.” Omaperovetaty. Iro kantamaitacha
jimatziyetaro peyariite jiyotziro iroka,
itharovakaitari Pava. ²⁰Kaari imasontzitaizi,
ontzimaty ayotayetai aaka: terika
antayetairo kameethayetatsiri, amenaashi-
vaita aventaaветari Pava. ²¹Ampampitha-
shiretakoteri pairani Abraham-ni. Ishineta-
keri itomi Isaac impometenerimi Pava.
Irootake ikantantakariri Pava:

Osheki naakameethatemi Abraham.

²²Ari añiirori, tera aparoni ikantake:
“Naventaari Pava.” Tema jantakeri
okaratzi ikantziriri. Ari okanta jooñaaron-
tantakarori omapero javentaaperotakari
Pava. ²³Ari omonkarataka josankinaita-
keri pairani, okantzi:

Javentaanakarira Pava irika

Abraham, irootakera ikempita-

kaantariiri itampatzikashiretane.

Irootake ikantantayeetakari eejatzi
pairani Abraham-ni:

Iraapatziyane inatzi Pava irika.

²⁴Ñakero. Tera apaniro otampatzikaashi-
retakaantzi akantzi: “Naventaanaari Pava.”
Ontzimaty ankempisantanaari eejatzi.

²⁵Ari okempitakari eejatzi pairani tsinane
paitachari Rahab, mayempivetachari.
Okempisantakitziri iroori Pava, omananta-
kariri opankoki ovayiri, opoña otyaantari
inkenantanaiyaaro pashine avotsi eero
jovantaitavakari. Tema irootake jaakamee-
thatantakarori Pava okempisantanaairi.

²⁶Eerorika otzimanai ashire, peyakotana-
kai. Ari okempitzitari eejatzi, eerorika
antayetziro kameethayetatsiri, amenaashi-
vaita aventaaветanaari Pava.

Avaantetaantsi

3 ¹Iyekiiite, eero akovashivaita
ayotaantayete, ontzimaty amaye-
tairo okaratzi añaaventayetzi. Apaata,

ari inkantayetapai Pava: “¿Pimatakeroma eeroka okaratzi piyotaantziri?” ²Maaroni otzimayetzi akenakaashiyetari. Irooma tzimatsirika aavaantetachari kaari kantzimoneentakaiyaarine isheninka, iriitake kameethashiretaintsiri, ari onkantake iraamaakoventanaiya eero jantantanaaro kaariperori. ³Joosoponthoitzi mora, ari itzimpatakoitziriri, irootake inkenantayetyaari tsika inintakaitziri. Iryaani onavetaka itzimpatakoitantariri, iro kantacha omatziri okemakairi, okantavetaka antari inatzi mora. ⁴Pimpampithashiretakotero antaro pitotsi. Aririka ontampyaatakote niyankyaaki inkaare, ayiro tampyaa tsikarika onintakaaro. Iro kantacha tzimatsi oyomaraaniki, okitsirinkiro okenakairo tsikarika inintziro komatzirori. ⁵Ari okempitakari eejatzi paantentsi, te antaroveta, iro añaavaitantayetapiintari. Okempitakari paampari, iryaani inaveta ovakera imorekanake, iro kantacha aritake onkantake impaampatakaaro antaroite antami.

⁶Ari okantari eejatzi paantentsi okempitakotari paampari, aririka añaavaitake kapicheeni, antaro avaariperoshirevaitaka, kantatsi eejatzi añaero onkantaitatyeyyaani ovaariperoshiretante. Tema sarinkaveniri iyotairori añaavaitayetantyaarori ovaariperoshiretantatsiri. ⁷Pinkeme. Kantatsi impiraityaari piratsiyetatsiri, tsimeriyetatsiri, marankepaveeni, iñaaveripayeeni, maaroni. Ameyetacha irikapaveeni impiraitakyaaririka. ⁸Iro kantamaitacha tekatsi atziri kanterone iraavaantetya, inkempitakaantero ipiraitari piratsi. Okempitaro ipaante aparoni piyantatsiri, ovamaantanero onatzi. ⁹Iro apaante akantantapiintariri Pava: “Ashitanarí, kameetha pinatzi.” Irojatzi apaante akantzimatantari asheninka, ikaratzi kempishiretayeririri Pava. ¹⁰Aparo

onaveta apaante, iro kantacha ari añaavaitantaro kameethari, eejatzi kaariperori. Iyekiite, te arite ankonovayetero añaaneyetari. ¹¹Pinkeme noshiyakaventemiro. Tsikarika oshitovaatzi jiña, kiteshaarika okanta, eero añaero onkepishaate. ¹²Iyekiite, ¿Kantatsima aparoni pankirentsi uva onkithotero higo? Ari okempitzitari jiña iroori, aririka ompotyaate, eero añaero onkiteshaate.

Inkitekí opoña iyotanetaantsi

¹³Ayotanetanaarika, apampithashiretanaarika, etakotantya, tsinampashire ankantya onkantakaakai ayotanetanaari. ¹⁴Irooma añaerorika ankisaneentashirevaitante, te arite ashamevaite. Athaiya akantzi: “Iyotanerí nonatzi.” ¹⁵Aririka amayetakero iroka, tera iri Pava iyotakairone. Iro ipampithashiretakaantziri kamaari. ¹⁶Ari okanta aririka ankishashiretantavaite, eero amatziro aakameethatavakaiya, kaariperoshire ankantapiintayetya. ¹⁷Iro kantacha iririka Pava kovakairone ayotanetaiya, ari onkantake ankameethashiretanai, eero akishashirevaintanaa, etakotantanerí anatye, eero apiyathatanaa, neshinonka ankantante, ovameethatero antavaiyeteri, kyaaryoo ankantanaiya, eero akamataviritanai eejatzi. ¹⁸Aririka ankantapiintanakya aakameethashiretavakanaaiya, ari añaero apaata irovameethashireperoyetái. Onkempityaaro ipankivaitaitzi, ari añaero apaata aavayetairo okitho.

Aapatziyarori osavisato

4 ¹¿Opaitama opoñaantari ovayiritantsi? ¿Opaitama ikisaneentavakaantari atziriite? ¿Kaarima kantakaantzirori ineveshireyetero ikovityaanentziri? ²Inevakitakaro tsikarika opaiyeta, temaita ontzimimoyeteri. Ikisaneentakovetakari jashitari pashine, te ontzimimoteri.

Jovantayevetaka, jovayiritantavetaka, te ñaamaitaro ontzimimoteri ikovayevetari, tera inkampitayeeeri Pava. ³Imavetakaro ikampitziri Pava ikovayetziri, te ipamaitari. Ikampitakoventashita irantayetantyaarori ookimoyetariri irirori. ⁴Ikempitashitakaro kaari kinatari oime, oñaake pashine, iro okisaneentantanakariri oime. Ari ikempitakari maaroni kovayetzirori irapatziyaaro osavisato, ikisaneentanziririra Pava. ⁵¿Amenaashitama josankinaitakeri pairani, kantatsiri: “Jotyaaantakeri Pava Tasorentsinkantsi neshinonkayetaineri, iriitake aamaakoventaine eero antantayetaro kaariperori?” ⁶Jetakotai Pava, iro okantantari osankinarentsi:

Osheki irovasankitairi Pava ñaapero-vaitaneri, iriima tsinampashireri osheki iretakoyetaiyaari irirori.

⁷Irootake nokantantari naaka: Patsipeta-koventaiyaaro ikovakaimiri Pava. Pimpipyatyaari kamaari, arikate piñaakero irovashaantemi. ⁸Pampithashire povanairi eeroka Pava, eero jookane jovanakemi irirori. Kaariperoshire pinaveta, povashaantayetairo. Terika pinkyaaryooventairi, pinkiteshireventairi. ⁹Pinkinkishiretakotairo pantayevetakari, pikimoshireventashitakaro kaariperori. Ontzimatyepovashiretakotaiyaaro okaratzi pikimoshireventashitakari pairani. ¹⁰Tsinampashire pinkantaventa-nyaari Avinkatharite, tema iriitake ñaapinkathatakaantaimineri apaata.

Kantakotavakaantsi

¹¹Iyeikiite, te apantaro ankantakotava-kaavaiya. Aririka pinkantakoteri pashine, pithainkatziirora Ikantakaantaitane. ¹²Apaniro ikanta osankinatakaanta-kerori pairani Ikantakaantaitziri, iriitake matzirori jovavisaakoshiretantzi, iri matzirori eejatzi jovasankitaantzi sarinkaveniki. Tekatsi ampaitya aaka onantyaari ankantakoyeteri pashine.

Te ikantakaaperoventaitaro anteri apaata

¹³Tzimayetatsi kantashivaitachari: “Nokovi niyaate osaitekira nampitsiki, aparoni osarentsi nosaikavaite janta, nompimantayete opaitarika, naye osheki okaratzi nokovayetziri.” ¹⁴Iro kantacha te iriyomaitya ompaitya avishimoteneri osaitekira. Okempitakaro añaantare menkoryeenka. Te oshenkaanete, kapiche onkantapaintya, ompoña ompeyanaiya, eero añaavairo. ¹⁵Jiroka inkantayetemi: “Irirorika Pava penaroneri nañaantare, ari nantakero ishinetainari irirori.” ¹⁶Iro kantacha javentaashivaitakaro ñaapero-vaitaka apaniro. Amenaantsi onatzi, te apantyaaro. ¹⁷Aririka ayovetyaaro ovameethashiretantatsiri, iro kantacha te amatero, tzimanake akenakaashitane, kaariperoshiretakai.

Ñaaventaitziri ashaarantaneri ovashinonkaantatsiri

5 ¹Pinkeme ashaarantaneriite. Piraako-neentayetaiya eeroka, iroora piñeero pashinonkaavaitaiya. ²Ari ompathaaayetai maaroni povaakaro. Omperekimaitayetai piithaareyeteri. ³Inthonkya impovayetai piireekite, mareryaaveyetachari maaroni. Ari iriyotaitemiri pipiyotashitakari, tema iriitake taakagaiyaamine apaata. ¿Iroota-kema pipiyotantakariri? ⁴Jiyotakemi Pava te petakotanta, irootake irovasanki-taantyaamiri. Te pimpinayeteri patzirite, pipiyotashitakaro povaakaro. Ikishimata-kemira patzirite, ikemake Pava, tema ipinkathariventatziitanetzi irirori. ⁵Apaniro panintaavaitaka, te pimpampi-thashiretakoteri pashine, intaani pikimoshireventakero povaakaro. Jov. Pikempitakari aparoni piratsi jovanthantaitziri, aririka inkyeetake kameetha, ikantake ashitariri: “Thame ayaari nopira, vathatake kameetha.” Ari inkempityaari Pava irirori, inkantai: “Osheki irovaakaro

irika, monkaratapaaka novasankitaan-tyaariri.” ⁶Povashinonkaayetake osheki kameethashireri, irojatzi ikamantayetakari, tetya piñaavetyaaro impiyakoven-tya.

Amavevaine pinkantya, pamanayetai

⁷Iyeikiite, amavevaine pinkantya poyaaventyaari impokai Avinkatharite. Pinkempityaari pankivairentzi, amavevaine ikanta joyaaventaro inkane omparyaakote ivankire iriñaantyaarori onkithote. ⁸Ari pinkempityaari eeroka, amavevaine pinkantya poyaaventya, oisokero povanakeri, tema eero osamani onkantya impokantaiyaari Avinkatharite. ⁹Irootake, iyeikiite, kaari aritanta pinkantakoteri pashine. Tema pokimatai kantayetapaimineri eeroka: “Pantakero kaariperori.” ¹⁰Pinkinkishiretakoteri kamantantaneri pairani. Pava omityaan-takeriri iñaaventantayetairi. Iro kantacha osheki iñaashitayetakaro irirori amavevaine ikanta joyaaventari Avinkatharite. Ari pinkempitayetaiyaari eejatzi eeroka. ¹¹Osheki inkimoshiretai atsipetatorori ikemaantsivaita. Inkempitakotaiyaari Job-ni, amavevaine ikantaka joyaaventari Avinkatharite, ikemaantsitakoventakari. ¿Tema ineshinonkatari Pava? Ayotzi ari ikantaitatyaani jineshinonkatantata Pava.

¹²Iro kantamaitacha iyeikiite, ontzime-rika piñaaventakoyeteri, eero pipairyaa-shivaitaro inkite eejatzi kipatsi. Omapero-rika pantero pikantziri, pinkante: “¡Ari!” Irooma eerorika pantziro, pinkante: “¡Eero!” Naa jovasankitaitzimikari.

¹³Piñiirorika onkantzimoshirevai-tyaami, pamaneri Pava. Irooma pikimoshirevaitzirika, pimpanthaaventeri Pava. ¹⁴Pimantsiyavaitzirika, pinkaman-teri irantarikonate kempisantzinkari, iramanakotemi, impoña irotziritantyaami yeenkantsi impairyaakeri Avinkatharite. ¹⁵Tema aririka iramanakotantake kempisantanaatsiri kyaaryooperoini, aritake irovashinchagairi Pava mantsiya-vetachari. Iroorika kantakaantzirori ikaariperoshirevaitzi imantsiyatantakari, ari impeyakotaineri eejatzi. ¹⁶Pikantzimo-neentashiretakaaririka pisheninka, pinkantairi: “Pimpeyakotaina.” Pamanairi Pava eejatzi, pinkanteri: “Ashitanari, povashinchaayetairi mantsiyayetatsiri.” Tema aririka iramanakotante kameetha-shireri, jantayetzinirira ikovakoyetziriri. ¹⁷Atziri inake eejatzi pairani Elías, ikempitayetai akantayeta aaka avathaki. Iro kantamaitacha ikempisantakeri kameethaini Pava. Ikovakotakeri Pava eero oparyaanta inkane. Mataka, tema avisaneentanake mava osarentsi te omparyaagai. ¹⁸Opoña japiitairo ikovakotairi, irojatzi oparyaantaari inkane. Shookayetanai pankirentsi.

¹⁹Iyeikiite, aririka pinkempisantakagairi ikaratzi ovashaantavetaarori ikempisan-tziri Pava, ²⁰povavisaakotairira ikaaripe-roshirevetaka. Jatavetaa sarinkaveniki aririka inkamaimi. Omaperora ikaaripe-roshirevetaka, iro kantamaitacha ikempisantaia eejatzi, impeyakotaineri Pava maaroni, eero ipampithashiretako-taaro.